

Stockholm den 18 juni 2008

Remissyttrande Klimatberedningen

Skogsindustrierna har beretts möjligheten att lämna synpunkter på Klimatberedningens betänkande - Svensk Klimatpolitik. Vi instämmer med det remissvar som lämnas av Svenskt Näringsliv och vill dessutom ge följande egna synpunkter.

Sammanfattning

- I en långsiktig energipolitik måste möjligheten att öka all koldioxidfri elproduktion erkännas. Vindkraft och biokraft är bra men hindren för att bygga ut även vattenkraft och kärnkraft måste undanröjas.
- Skogsindustrierna stöder beredningens slutsats att målet för minskad klimatpåverkan är överordnat de andra målen i EUs klimatpaket.
- Skogsindustrierna stöder inte förslaget om ett nationellt minskningsmål på 38 %.
- Den konkurrensutsatta industrin måste kompenseras för utsläppshandelns negativa påverkan på elpriset.
- Skogsindustrin måste räknas till de industrier som får gratis tilldelning av utsläppsrätter inom EU ETS, den s.k. ”carbon leakage”-gruppen.
- PFE bör vidgas till att omfatta även sågverken, en ytterligare förändring i positiv riktning skulle vara att även räkna in värmebesparingar.
- Kilometerskatt skall inte införas.
- Skogsindustrierna stöder inte beredningens förslag om en ensidigt nationell höjning av drivmedelskatten.
- Kolsänkorna bör räknas in i Sveriges nationella och internationella måluppfyllelse. En brukad skog, som sköts väl ger ett substantiellt tillskott till jordens koldioxidupptagningsförmåga. Dessutom kan skogen då fungera som råvara till såväl kollagrande och förnybara produkter, som till förnybar energi.
- Även certifierad torv (från redan dikad mark) bör räknas som förnybar.
- Användandet av CDM/JI skall inte begränsas.

Skogsindustrins bidrag i klimatfrågan

Skogen har en nyckelroll för klimatet eftersom den tar upp koldioxid ur luften och lagrar kolet i träd och mark. I Sverige bidrar redan nu skogen och produkterna från skogen till att ta upp och lagra mer koldioxid än alla fossila CO₂-utsläpp som sker i landet. Genom en kombination av aktivt skogsbruk, tillverkning av trä- och pappersprodukter samt användning av avverkningsresterna för el- och värmeproduktion kan de svenska utsläppen av koldioxid minska i betydande omfattning.

Skogsindustrin är den industrigren som använder mest förnyelsebar energi av alla industrinäringar i Sverige, mer än 90 % av skogsindustrins bränsleförbrukning är baserad på förnyelsebara bränslen. Sedan början av 1970-talet har massa- och pappersindustrins oljeförbrukning minskat med nästan 80 procent – samtidigt som produktionen av massa och papper fördubblats. Våra studier visar att uttaget av energisortiment från skogen kan öka med 20 TWh bränsle vid befintliga tillväxt- och avverkningsnivåer. Nuvarande styrmedel premierar användandet av skogen som energiråvara. Om styrmedel ska användas är det viktigt att de inte gynnar energiproduktion framför industriproduktion. De bör därför, i sådana fall, istället riktas mot att underlätta för uttag av energiråvara, te. x. grenar, toppar, röjningsrester och stubbar från skogen.

Drygt 20 % av vår elförbrukning genereras internt och en enkät bland medlemsföretagen visar att man planerar att öka den egengenererade mottryckskraften med ca 1,5 TWh eller knappt 30 % från dagens ca 5 TWh till 6,5 TWh fram till 2015.

Skogsindustrins utsläpp av fossil koldioxid har minskat med 30 % de senaste två åren, samtidigt som massa- och pappersproduktionen ökat. Skogsindustrins processer släpper idag ut knappt 1,6 Mton fossil CO₂, det vill säga ca 3 % av Sveriges totala fossila koldioxidutsläpp. De specifika utsläppen, CO₂-utsläppen per ton massa och papper har minskat med 45 % sedan år 1990. Den svenska skogsindustrin har också antagit en nollvision för processutsläpp av fossil koldioxid.

Behovet av en långsiktig, parlamentariskt överenskommen klimat- och energipolitik

En långsiktig klimat- och energipolitik är nödvändig för att den konkurrensutsatta, elintensiva basindustrin ska fortsätta investera och satsa på sina svenska anläggningar. I en sådan långsiktig energipolitik måste möjligheten att öka all koldioxidfri elproduktion erkännas. Vindkraft och biokraft är bra men hindren för att bygga ut även vattenkraft och kärnkraft måste undanröjas.

Beredningen anser att regeringen bör ta initiativ till parlamentariska överläggningar även gällande energipolitiken. Detta välkomnas naturligtvis men frågan är om inte dessa överläggningar borde genomföras i samband med klimatöverläggningarna. Energipolitik och klimatpolitik är intimt förknippade och det är svårt att diskutera Sveriges klimatmålsättningar utan att ta hänsyn till t.ex. kärnkraftens roll.

Beredningen har kommit till slutsatsen att målet för minskad klimatpåverkan är överordnat de andra målen i EUs klimatpaket. Målen om energieffektivisering och förnybar energi bör istället ses som stödjande och inte vara tvingande. Detta resonemang stöder Skogsindustrierna till fullo.

Mål för Sverige

Sverige står för en bråkdel av de utsläpp av fossil koldioxid som sker i världen. Trots det har vi en viktig funktion att fylla när det gäller att visa handlingskraft i den internationella klimatpolitiken. Sverige bör aktivt arbeta för att få till internationella överenskommelser på klimatområdet. Klimatberedningen förordar att Sverige ska gå före vad gäller utsläppsminskningar. Det finns starka nationalekonomiska skäl till varför Sverige inte bör åta sig utsläppsminskningar utöver de som kommer ur en integrerad europeisk klimatpolitik. Det är också viktigt att målet att vara föregångare inte överskuggar den verkliga målsättningen, att utsläppen av växthusgaser måste minska globalt sett. Sätter Sverige och EU för höga mål minskar den elintensiva industrins möjligheter att konkurrera och då minskar även förutsättningarna för fortsatta investeringar. I värsta fall leder detta till minskade intäkter för Sverige och ökade globala utsläpp av CO₂ om produktion tvingas flytta utanför EUs gränser. Sverige bör inte sätta högre målsättningar än övriga EU, man bör också beakta de slutsatser som det Vetenskapliga rådet kommit fram till. Skogsindustrierna stöder därför inte förslaget om ett nationellt minskningsmål på 38 %.

EU ETS

För att undvika problematiken för den globalt konkurrensutsatta industrin måste den övergripande målsättningen med Sveriges och EUs klimatpolitik vara att få tillstånd ett globalt handelssystem för koldioxid. Skogsindustrin säljer sina varor på en marknad där prissättningen inte sker i Europa. Produktionsprisökningar till följd av ensidiga klimatåtaganden kan därmed inte vidareföras till varorna varför konkurrenskraften för skogsindustrin försämras i och med ökade klimatrelaterade pålagor.

Det föreslagna auktionssystemet för utsläppsrätter kan fungera bra för dem som kan övervältra kostnaderna till slutkunderna, t.ex. för kraftproducenterna. En viktig aspekt är dock att de vältrar över mycket mer än sina kostnader. Trots att den svenska elmixen är till 95 % fossilfri får slutkonsumenterna betala för utsläppsrätter på varenda kWh! Detta problem måste få en lösning och den konkurrensutsatta elintensiva industrin måste kompenseras.

Massa- och pappersindustrin är energiintensiv och utsatt för global konkurrens. Eftersom prissättningen på massa- och pappersprodukter inte sker inom EUs gränser saknas möjlighet att föra vidare kostnadsökningarna till slutkonsumenterna. En stor del, ca 80 % av skogsindustrins varor går på export, mer än 25 % exporteras till marknader utanför EU. Det bör poängteras att även varor inom EU utsätts för global konkurrens från importerade varor. Skogsindustrin måste därför räknas till de industrier som får gratis tilldelning av utsläppsrätter inom EU ETS, den sk. ”carbon leakage”-gruppen.

Skogsindustrierna anser att flyget och sjöfarten inte ska införas i utsläppshandelssystemet. Alla transportslag har en låg priselasticitet vilket betyder att de har en hög betalningsvilja. De kommer därmed driva upp priset på utsläppsrätter, något som i sin tur ger ett stort genomslag även på elpriset. Varje 1-öring som elpriset ökar betyder 230 MSEK ökad kostnad för skogsindustrin.

Infrastruktur

En effektiv infrastruktur med hög kapacitet och ett sammanhängande transportsystem är en viktig del i en framsynt klimatpolitik. Möjligheterna att på annat sätt än genom effektiviseringar och teknisk utveckling minska transportefterfrågan är begränsade. Fokus måste vara att bryta sambandet mellan transportarbete och klimatpåverkan, inte på en minskning av transportarbetet.

Alla transportslag behövs och är kompletterande och det är viktigt att hänsyn tas till behoven av investeringar i *hela* infrastrukturen - järnvägssatsningar ska därför inte ställas mot vägsatsningar. Infrastruktursatsningarna måste höjas till högre andel av BNP så att de åtminstone minst motsvarar EU-genomsnittet, för Sverige som har långa transportavstånd är detta särskilt viktigt. Investeringar i infrastruktur för ökad intermodalitet är centralt för effektivisering av transporter genom smartare och bättre logistikplanering. Stora satsningar på enskilda transportslag, som höghastighetståg, bör finansieras i särskild ordning och får inte ske på bekostnad av bortbyggande av flaskhalsar, investeringar i intermodalitet, underhåll etc. För att underlätta överflyttning till järnvägstransporter bör det kapillära järnvägsnätet få samma status som det enskilda vägnätet.

Alla transportslag ska effektiviseras utifrån dess förutsättningar - för järnväg t.ex. längre tågbildningar med högre axellaster och för tunga transporter längre och tyngre vägfordon. Skogsindustrierna anser att Regeringen bör prioritera arbetet med modulsystemet för vägfordon (EMS) inom EU som ett led att effektivisera alla transportslag utifrån dess förutsättningar. Regeringen bör aktivt driva denna fråga på EU-nivå.

Skatter och styrmedel inom transportsektorn

Förändringar av skatter och styrmedel inom transportsektorn måste ske med hänsyn tagen till näringslivets konkurrenskraft. Skogsindustrierna stöder därför inte beredningens förslag att Sverige ska höja den ensidigt nationella drivmedelsskatten. Vi ställer oss även undrande till rimligheten i att drivmedels-

skatterna i Sverige är högre idag än de flesta andra länder inom EU. En ökad harmonisering inom EU är därför önskvärd.

Ökade drivmedelsskatter kan ha en viss styrande effekt, men betyder i de flesta fall bara en ökad pålaga och därmed minskad konkurrenskraft speciellt om rimliga alternativ saknas. En avvägning av den av Klimatberedningen föreslagna höjningen av energiskatten mot den långsiktigt stigande oljepristrenden är viktig eftersom ett höjt oljepris i praktiken har samma styrande effekt som en skatt.

Klimatberedningen föreslår även införandet av en kilometerskatt. Om de nationella målen ska uppnås med hjälp av nationella styrmedel bör användandet dubbla styrmedel undvikas, *ett styrmedel* som är rörligt i förhållande till CO₂-utsläppen ger bättre effekt. Skogsindustrierna stöder därför inte beredningens förslag om kilometerskatt.

Klimatberedningen nämner också att ett det föreslagna införandet av kilometerskatt både ska utformas så att hänsyn kan tas till transporter inom skogsnäringen som saknar alternativ till transport på väg och på ett sätt som är förenligt med EU:s konkurrensregler. Beredningen har därmed förstått skogsindustrins speciella situation, men vi ställer oss frågande till om ett undantag verkligen är förenligt med EU:s konkurrensregler. Detta måste omgående utredas. Det är även viktigt att poängtera att en kilometerskatt utan undantag för skogsindustrin skulle fördyra uttaget av biomassa och därmed motverka målet om ökad förnyelsebar energi och därmed klimatmålet.

Effektivare vägfordon och arbetsmaskiner kan ge ett bidrag till minskningen av koldioxidutsläppen och vi instämmer i beredningens förslag kring sparsam körning och utvecklande av standarder för att kunna mäta arbetsmaskinernas energieffektivitet. När det gäller nuvarande nedsättning av CO₂-skatten inom jord- och skogsbruk bör den kunna ligga kvar och också ses som ett initiativ i klimatarbetet med hänsyn till positiva effekter för framtagning av grön energi och stimulans av skogsbruket.

Det nuvarande systemet med differentiering av farledsavgifter bör inte utvecklas till att även omfatta koldioxidutsläpp. Nationella styrmedel kan aldrig ha en påtaglig effekt utan de leder till snedvridning av handelsflöden och stora indirekta kostnader för svensk industri.

Skogsindustrierna har nyligen antagit flera bindande mål för branschen. Inom transportsektorn ska vi sänka utsläppen med 20 % till 2020 och ta fram gemensamma upphandlingskriterier vid köp av transportjänster och utnyttja vår styrka som Sveriges största transportköpare. Vi instämmer därför i beredningens förslag om att studera möjligheten att införa krav för bästa möjliga teknik för fartyg, det skulle ge oss bättre verktyg att agera miljöriktigt vid köp av sjötransporter. En standardiserad mätmetod av bränsleförbrukningen i tunga fordon behövs likaledes.

Skogsindustrierna delar uppfattningen med beredningen om att Sverige har ansvar för att bidra till bättre globala förutsättningar för framställning och användning av biodrivmedel med hög klimatnytta (resurs- och energieffektivitet), låg påverkan på biologisk mångfald och på markanvändning samtidigt som även andra målkonflikter lindras. Vi anser dock att reduktionsmålet för att få räkna ett biodrivmedel för uppfyllelse av EU:s förnybarhetsmål är för lågt satt. Den föreslagna 35 % reduktionen av växthusgaser ur ett livscykelperspektiv jämfört med det fossila bränsle som används som referensalternativ bör höjas till minst 50 % om Sverige verkligen ska bidra till bättre globala förutsättningar för biodrivmedel med hög klimatnytta.

Industrier utanför EU ETS

Skogsindustrin välkomnar en utvidgning av Programmet för Energi-effektivisering, PFE som varit ett väl fungerande styrmedel. PFE bör vidgas till att omfatta även sågverken, en ytterligare förändring i positiv riktning skulle vara att även räkna in värmebesparingar.

Kolsänkor

Klimatberedningen kommer till slutsatsen att kolsänkor är betydelsefulla för att hejda klimatförändringarna. Man bekräftar även den speciella funktion produkter gjorda av träråvara besitter, nämligen att fungera som lager av koldioxid. Det är däremot beklagligt att man avstår ifrån att räkna in kolsänkor i Sveriges nationella och internationella måluppfyllelse till följd av att frågan om hur kolsänkorna ska definieras är svår.

Här går Sverige miste om en stor möjlighet att göra en viktig insats för det globala klimatet. Om Sverige kunde få internationellt gehör för det moderna och miljöanpassade skogsbruk som bedrivs här, och därigenom fungera som ett föredöme för övriga världen i dessa frågor skulle vi kunna göra en reell insats i klimatfrågan. Om ett skogsbruk ”modell Sverige”, utan avskogning, med minskade skogsskador, ökad förrådsupbyggnad och en ökad avverkning som ersätter fossila bränslen, exporterades till världens produktionsskogar skulle det motverka nettotillskottet av kol till atmosfären.

För att den svenska skogen ska fungera som en effektiv kolsänka är det viktigt att skogen brukas. En brukad skog, som sköts genom röjning och gallring, avverkas när den är mogen och där återplantering sker med minst två plantor per avverkat träd ger ett substantiellt tillskott till jordens koldioxidupptagningsförmåga. Dessutom kan skogen då fungera som råvara till såväl kollagrande och förnybara produkter, som till förnybar energi.

Torv

Även certifierad torv (från redan dikad mark) bör räknas som förnybar. Denna torv är redan idag berättigad till el-certifikat och likvärdiga kriterier för definitionen av förnybara energikällor bör eftersträvas. Torven klassades till exempel i Torvutredningen (SOU 2002:100) som ett långsamt förnybart bränsle.

IPCC har mot bakgrund av ett finskt förslag föreslagit att torv inte längre ska betraktas som fossilt bränsle utan föras över till en egen kategori. Att ta ut torv från myrar minskar läckagen av metan (metan är 20 ggr kraftigare växthusgas än CO₂). Genom att på dikade marker med mäktiga torvlager växla över från skogsbruk till torvbruk och därefter gå över till skogsbruk igen stoppas koldioxidavgången från torven och användningen av fossila bränslen kan minska (det finns ca 180 000 ha som kan komma i fråga för detta). I Finland definieras torv som ett långsamt förnybart biomassebränsle och den står för ca 6 % av landets energibalans.

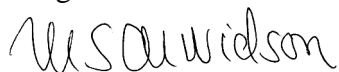
Internationella insatser

Med tanke på klimatfrågans globala natur ter det sig naturligt att utsläppsminskningar ska göras där de är mest kostnadseffektiva. Användandet av CDM/JI ska därför i minsta möjliga mån begränsas. Genom att bidra till utsläppsminskningar i andra länder sprider vi också vårt tekniska kunnande och tar ansvar för de utsläpp som uppstår internationellt till följd av vår konsumtion.

Inkomster till statens finanser

Klimatberedningen föreslår att Sverige själv ska fördela de intäkter som erhålls såväl via framtida auktionsintäkter från EU ETS som från ändrade styrmedel och skatter. Skogsindustrierna tycker att det är bra om inkomsterna från klimatrelaterade skatter och styrmedel gynnar landets försök till att minska sin klimatpåverkan. Eftersom den svenska skogsindustrin är mycket koldioxidsnål sett ur ett globalt perspektiv skulle en ökad produktion av massa, papper och trävaror från vårt land gynna klimatet. En möjlig användning av de ökade inkomsterna till staten som även gynnar klimatet skulle följaktligen vara att kompensera den elintensiva industrin för EU ETS påverkan på elpriset.

Skogsindustrierna

Marie S. Arwidson

VD